

« tura sunt, Christum pati sua voluntate fecerunt.» Atque hanc ob causam Blosius Redemptorem nostrum in hæc verba precabatur¹: « Da mihi fletum tibi placentem, quo peccata mea et ingratitudinem propriam pie lugeam. Da piæ commiserationis sanctique amoris lacrymas, quæ cor meum durum resolvant et tibi gratum efficiant.»

5. — *Et super filios vestros.* Observandum hic est, Christum prius illis dixisse²: *Super vos ipsas flete, ac demum secundo loco: Super filios vestros,* quia charitas ordinata esse debet. Primo enim charitas incipit a se ipso: *Quid prodest homini, si universum mundum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur?* Hugo Cardinalis inquit³, Christum dicendo: *Flete super filios vestros,* dicere voluisse: « Flete pro cæcitate filiorum vestrorum, quibus etiam Christas compatiebatur, pro quorum salute patiebatur. Multi sunt similes istis mulieribus qui alios plorant et se magis miseras non plorant. Peccatis aliorum compatiuntur et de suis non curant, sicut dicit Augustinus in lib. Confessionum de se ipso: Flebam quamdam Dido nem morituram et me ipsum mortuum non flebam: et hoc provenit ex eo, quod curiosius perscrutatur facta aliorum, quam sua, quod est contrarium charitati; charitas enim incipit a se.» S. Leo in supradicto serone subdit⁴: « Non est quod dolere in me Jerusalem filiæ debeatis: pro vobis planite et pro vestris filiis ejulate. Super illos fundantur isti ploratus, quos tales viscera vestra pepererunt.»

6. — *Ece venient dies, in quibus dicent: Beata steriles, etc.* S. Vincentius Ferrerius in sermone quodam in die Paraseves habito ita scribit⁵: « Loquebatur de obsidione Romanorum per Titum et Vespasianum, Jerusalem post ascensionem Domini anno XLII, funditus destruentium, quando tanta fuit strages facta, ut occisorum sanguis quasi rivulus de omnibus partibus civitatis fluere; et capta fuit civitas in die Paschæ et omnes potiores Judæi occisi et venditi sunt triginta uno denario, et capta civitate, undecim centena millia fame et gladio perierunt, et octuaginta millia venditi et dispersi sunt et fuit vendicata illa maledictio, quando dixerunt Pilato: Sanguis ejus super nos et super filios nostros. Tanta famæ tempore obsidionis erat ut matres comedenter filios, ut dicit Joseph, qui tunc erat præsens, licet fuerit latitans in scissuris petrarum, quoque persecutio ista cessaret.»

7. — *Quod si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fieri?* Beda per lignum hoc viride, Christum ejusque electos intelligit⁶: « Viride lignum, inquit, seipsum suosque electos; aridum vero impios et

¹ BLOSIUS, in Sacello animæ. — ² MATTH., XVI, 26. — ³ HUGO CARD., ib. — ⁴ S. LEO, ib. — ⁵ S. VINC. FERR., in Parase. — ⁶ BEDA, in Luc.

peccatores significat. Si ergo ipse, inquit, qui peccatum non feci, qui lignum vitæ merito appetitus, fructus gratiae duodenos per singulos menses adfero, sine igne passionis a mundo non exeo, quid putas eos manere tormenti, qui fructibus vacui, ipsum insuper vitæ lignum flammis dare non timent? » Profecto sacratissima Christi humanitas lignum erat non solum viride, sed et fructiferum, de quo idem S. Evangelista Lucas testatur, inquiens¹: *Virtus de illo exibat et sanabat omnes.* Et quid si verba illius attendamus, de his S. Petrus ait²: *Verba vitæ æternæ habes;* et alii³: *Nunquam sic locutus est homo, sicut homo hic.* Si manus consideremus, per hasce mundabat leprosos⁴: *Extendens manum, tetigit eum dicens: Mundare.* Si digitos, hosce surdorum immittebat auriculis, moxque sanum illis auditum restituebat. Si oculos respiciamus, hosce in cœlum extollens, quadrupedes suscitabat defunctos, panes multiplicat et compungit corda⁵: *Respxit Petrum et flevit.* Si salivam cogitemus, hæc cæcosa nativitate illuminat. Si vestes ejus examinemus, hæc morbos incurabiles sanant. Si ad ejus nos reflectamus oris anhelitum, insufflando seu aspirando Apostolos, Sacramenti pœnitentiae ejusdem confert mysterium⁶: *Insufflat in eo dicens: Accipite Spiritum S. quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Numquid igitur Christus jure merito de semetipso dicere potuit: *In viridi ligno?* Christus dicitur viride lignum, inquit Lyranus, « faciens fructum et perconsequens indignum abscissione per mortem.» Hugo Cardinalis tale format argumentum: « Si sancti omnes per ignem tribulationis exeunt de mundo, quæ tormenta manent eos qui omni bono sunt vacui, et peccatis pleni? Et hoc est quod in viridi ligno, hoc est, in Christo, vel quolibet viro justo, hoc faciunt iniqui; in arido, id est, in peccatore ab omni gratia arefacto, quid fieri? Sapiens inquit⁷: « Si justus in terra recipit, quanto magis impius et peccator? » Didacus Stella sequentem adducit moralitatem: « Quod si viderunt bonos hic pati, justos affligi et audierint Stephanum lapidatum, Laurentium crematum, Sebastianum sagittis confossum, reliquos Dei amicos diversis suppliciis et tormentis interemptos; denique ipsum Dominum ac Redemptorem nostrum crucis patibulum subire, doleant ipsi peccatores et timeant, quam grave supplicium illis paratum sit, qui quotidie peccant, cum talia passi sint innocentibus et Dei amici: ideo apud Jeremiam habetur: *Ecce quibus non erat iudicium, ut biberent calicem, libenter bibent et tu quasi innocens relinquaris?* » Consideratione quoque dignum est, quod circa hunc textum Titus Bostrensis scriptum reliquit; ait

¹ LUC., VI, 9. — ² JOANN., VI, 69. — ³ LUC., V, 13. — ⁴ MARC., VII, 33. — ⁵ LUC., XXII, 61. — ⁶ JOAN., XX, 22. — ⁷ PROV., XI, 31.

enim¹: « Quod autem hoc loco Christus vult di cere, hujusmodi est: Si Pilatus Romanorum præses, ejusque milites, me talem, hoc est, tanta virtute et dignitate ornatum, tanta ignominia affecerunt, totque malis omni ex parte circum dederunt, quid acres, bellicosque Romanorum exercitus populo vestro, hoc est, Judæis facient, qui aliud nihil sunt, quam aridum quoddam et infrustruosum lignum? »

DISCURSUS VIII.

CUR CHRISTUS IN MONTE ET JEROSOLYMIS, AC SUPER CALVARIA MONTE MORI VOLVERIT.

IDEA SERMONIS. — 1. Deducitur a parabola, cur Christus in monte pati voluerit. — 2. Cur Christus Hierosolymis et non alibi passionem suam consummare voluerit. — 3. Christus operatus est salutem humanam in monte Golgothæ, qui est verum centrum terræ. — 4. Passio Christus ingravescit ex loco et consortio. Quia Christus pro peccatoribus moriebatur in loco malefactorum mori voluit. — 5. Juxta plerosque Doctores ideo Christus in monte Calvariae passus fuit, quia ibi sepultus fuerat Adam.

Exiit in eum, qui dicitur Calvaria, locum, hebraice autem Golgotha. Joan., xix, 17.

1. — Locus quem Redemptor noster pro operanda universali totius generis humani salute elegit, non caret mysterio: elegit enim montem, non vero amœnam quamdam planitatem, non vallem quamdam fructiferam, vel deliciosum colliculum; sed asperum et arduum montem: *Exiit in eum, qui dicitur Calvaria, locum.* Didacus Stella ait²: « In monte crucifigi voluit, quia apud antiquos mos erat, pro reformata pace inter aliquos potentes, quod ipsi montem aliquem ascendebant; et ibi ducebatur agnus, cuius sanguis fundebatur, in signum, quod sic fieret frangenti fidem. » Magni domini et potentes fuerunt Deus et homo, inter quos fuit contentio et bellum; sed tandem reformata est pax, pro cuius reformatio ductus est in montem Agnus immaculatus, ubi fusus est ejus sanguis, in signum, quod gravis justitia facienda est de illis, qui hanc pacem per peccata confringunt. Porro, cum figuratum figuræ suæ perfecte respondere debeat, inter omnes Veteris Testamenti figuræ, ut bene S. Thomas advertit, sacrificium Isaac primum locum obtinet, secundo vero loco agnus Paschalis recenset: « In figuris præsignatur, cum Isaac immolatur, Agnus Paschæ depudatur, etc. » Abraham vero hoc sacrificium, Deo jubente, in monte offerre debuit³: *Super unum montium quem monstravero tibi.* Hinc Rupertus Abbas ad ligna illa se reflectit, quibus Pater Isaac

¹ TIT. BOSTR., in Luc. — ² DID. STELL., ib. — ³ GEN., XII, 22.

filium oneravit et dicit Quid porro est, quod tulit Pater ligna holocausti et imposuit super Isaac filium suum; ipse vero portabat ignem et gladium? Quid, inquam, nisi quod Dominus noster juxta Joannis Evangelium bajulavit crucem suam; sic enim ait: « Exiit Jesus bajulans sibi crucem. Bene ergo Isaac ligna portat holocausti sui, quia Christus ipse bajulatus erat lignum suæ passsionis. » At vero quoniam Christum crucis suæ lignum portasse existimas? In eundem prorsus montem, in quem tot ante sæcula Isaac ligna sua, velut patibili crucis figuram, portarat. Idque verum esse colligitur ex S. Augustino dicente⁴: « Audite alind Sacramentum, fratres charissimi. Hieronymus Presbyter scripsit, ab antiquis et senioribus Judæis se certo cognovisse, quod ibi immolatus sit Isaac, ubi postea Christus crucifixus est. » Deus olim Moysi passionem suam clare prædictis⁵, eamque sub metaphora tabernaculi descripsit, de quo Apostolus ad Hebreos in hæc verba loquitur⁶: *Per amplius et perfectius tabernaculum, non manufactum, id est, non hujus creationis, neque per sanguinem hircorum, aut vitulorum, sed per proprium sanguinem, introivit semel in sancta, æterna redemptio inventa.* Observandum vero est, Demum Moysi dixisse⁷: *Inspice, et fac secundum exemplar, quod tibi monstratum est in monte.* In hoc etenim monte exemplar, id est, salutare crucis et crucifixi Jesu signum elevari debebat, in quod universo generi humano velut in spectaculum respiendendum erat, ut omnes actiones suas rite et legitime deinceps in futurum regulare et dirigere posset.

2. — Porro cur Christus inter omnes totius mundi civitates, pro consummanda passione et morte sua Hierosolymam et non potius Nazareth, ubi conceptus fuerat, vel Bethlehem in speciali quodam articulo his verbis assignat⁸: « Non cupid Proph tam perire extra Jerusalem, Luc., XII. Et sicut dicitur in lib. VIII Quæstionum: Omnia propriis locis et temporibus gessit Salvator, quia sicut omnia tempora sunt in manu ejus, ita etiam omnia loca. Et ideo sicut convenienti tempore Christus passus est, ita etiam convenienti loco. Convenientissime autem in Jerusalem passus est: Primo quia Jerusalem erat locus a Deo electus in sacrificia sibi offerenda, quæ quidem figuralia sacrificia figurabant Christi passionem, quæ est verum sacrificium, secundum illud Ephes., V: *Tradidit semetipsum hostiam et oblationem in odore suavitatis.* Unde Beda dicit in quadam Homilia, quod appropinquante hora passionis, Dominus appropinquare voluit loco passionis, scilicet in Jerusalem, quo pervenit ante sex dies Paschæ;

⁴ S. AUGUST., S. 71 de Temp. — ⁵ EXOD., XXV, 40. —

⁶ HEBR., IX, 14. — ⁷ EXOD., XXU, 40. — ⁸ S. THOM., 3 p. q. 46.

« sicut agnus Paschalis ante sex dies Paschæ, id est, decima Luna, secundum præceptum legis ad locum immolationis ducebatur. Secundo, quia virtus passionis ejus ad totum mundum diffundenda erat, in medio terræ habitabilis pati voluit, id est, in Jerusalem. Unde in Psalmo dicitur¹: Deus autem Rex noster ante sæcula operatus est salutem in medio terra; id est, in Jerusalem, que dicitur esse umbilicus terræ. Tertio, quia hoc maxime conveniebat humilitati ejus, ut scilicet sicut turpissimum genus mortis elegit, ita etiam ad ejus humilitatem pertinuit, quod in loco tam celebri confusionem pati non recusaverit. Unde Leo Papa dicit in quadam sermone Epiphaniæ²: Quiservi præelegere formam, Beth-lehem præelegit nativitati, Jerusalem passioni. Quarto, ut ostenderet, a principibus populi Iudeorum exortam esse iniquitatem occidentium ipsum et ideo in Jerusalem, ubi principes morabantur, pati voluit. » Quibus rationibus addi potest, quod cum tempore Paschali ex variis mundi partibus, non solum Hebrei diversarum nationum, verum etiam advenæ et peregrini gentiles Jerosolymam soliti fuerint concurrere, Christus ex speciali mysterio universalem redemptionem Jerosolymis in conspectu omnium nationum consummare voluerit, ut verissimum esse ostenderet, quod Apostolus ait, scilicet, quod quantum est ex parte sua, vult omnes salvos fieri et ad cognitionem veritatis venire.

3. — Rex Moab se ab inimico arctissima obsidione premi conspiciens, ut ab hoc imminentem periculo evaderet, unigenitum filium suum, qui post ipsum regnaturus erat, apprehendens, in conspectu totius hostilis exercitus, extremam ei ruinam comminantis, eumdem ex moenibus suspensus sacrificavit⁴: Arripiensque filium suum primogenitum, qui regnaturus erat pro eo, obtulit holocaustum super murum et facta est indignatio magna in Israel, statimque recesserunt ab eo et reversi sunt in terram suam. Et vero quis est qui nesciat, inimicos infernales implacabile aduersus celum bellum gerentes, jam a multis annorum milenariis arctissima obsidione totum cinxisse universum, efficiendo ut ab omnibus populis in prophanicis simulacris velut Dii adorarentur. Quis in omnibus terræ partibus vitium ubique triumphasse ignorat⁵: Omnes declinaverunt⁶. S. Bernardinus in sermone super illa verba⁶: Ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum; per hanc temporis plenitudinem, summum humanæ impietatis apicem intelligit, in quo positi homines, Dei oblii erant⁷: « Nimirum abundantia temporalium oblivionem induxerat æternorum. » Pater igitur æternus, ut hanc propulsaret ab hu-

¹ Ps. XXXII, 42. — ² S. LEO, s. de Epiph. — ³ I TIM., III, 4. — ⁴ IV REG., III, 27. — ⁵ Ps. XIII, 3. — ⁶ GAL., IV, 4. — ⁷ S. BERN., s. I de Adventu.

mano genere obsidionis angustiam, Filium suum unigenitum super murum Jerusalem, id est, super monte Calvariæ, in conspectu cœli, terræ et inferni in patibulo crucis suspendi permisit, hocque viso spectaculo, inimicus infernal plane confusus abscedere, fugere et manus vietas dare coactus fuit¹: Nunc princeps mundi hujus ejicitur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum. Illi ipsi qui antea sævissimi illius persecutores fuerant, in cordibus suis compuncti pœnituerunt²: Et omnis turba eorum qui aderant ad spectaculum istud, et videbant quæ siebant, revertabantur, percuentes pectora sua.

4. — At vero dicite sodes, si nostis: cur Dei filius qui per altissimam et imperscrutabilem sapientiam suam Jerosolymis et quidem in monte crucifigi voluit, non potius alium quemdam montem elegit, verbi gratia montem Sion adeo dignum, perque præcipua magis fidei nostræ mysteria consecratum; siquidem in eo institutum fuit sanctissimum Eucharistiae sacramentum, ibi super Apostolos descendit Spiritus Sanctus, ibi post suam resurrectionem Christus discipulis suis saepius apparuit, ibi denique sacramentum penitentiae institutum fuit? Quonam fine præcise hunc montem pro sui crucifixione elegit: Exiit in eum qui dicitur Calvaria, locum? S. Cyrillus ad hoc respondendo, cum doctrina S. Thomæ paulo ante adducta coincidit, dicens, quod hunc montem ideo præcipue elegerit, quia mons hic Golgotha, terræ est umbilicus et verum totius mundi centrum³; citatque illa Isaïæ verba⁴: Tota die expandi manus meas, etc. « Ex-pandit enim in cruce manus, ut comprehendenderet fines terra, medium enim terra est hic Golgo-thas. Non meus est hic sermo, Propheta dicit: Operatus est salutem in medio terra. »

5. — Calvaria locum. Lucas Brugensis ait⁵: Porro in loco extra urbem polluto et foetido, impiorum morti deputato, hostes eum cruciferunt, ut etiam naribus et odoratu affligeretur, morsque illius ex locis vilitate et abominatione magis esset probrosa. » Cum enim Christus omnia peccata nostra in se expianda assumpsisset⁶: Peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super ligum, cunctisque sacratissimæ illius humanitatis sensus acerbissimos sustinuerunt cruciatus, ideo ut pro peccatis per odoratum commissis pariter satisfaceret, in loco quodam foetidissimo et nauseabundo in crucem agi voluit, « ut etiam naribus et odoratu affligeretur. » S. Bonaventura verba illa⁷: Qui dicitur Calvaria, locum, exponens, inquit: « Secundum Papiam sic dictus est, quia in eo damnati capitum cruciabantur. » Calvaria enim dicitur ab ossibus calvis. » S.

¹ JOAN., XII, 31. — ² LUC., XXIII, 48. — ³ S. CYRILL. HIEROS., cat. 93. — ⁴ ISA., LXV, 2. — ⁵ LUC. BRUGENS, in Matt. — ⁶ I PETR., II, 24. — ⁷ S. BONAV., in Joan. —

Paschasius similiter ita scribit¹: « Porro Calvaria, locus decollatorum erat, et eorum qui diversis in morte afficiuntur cruciatibus. Ibi ergo crucifigitur Dominus, ubi prius area erat damnatorum, ut ibi erigerentur deinceps vexilla martyrum: et quomodo pro nobis maledictum factus est in cruce, sic pro omnium salute, quasi noxious inter noxios flagellatur, suspenditur medius. » In medio enim duorum malefactorum eo sine suspenditur, Lucas Brugensis ait²: « Quia si solus in crucem actus fuisset, separata a maleficiis videri potuisse ejus causa: nunc autem malefici mixtus, malefici ex consortio ab imprudentibus est habitus et indicatum est crimen ei esse commune, cum quibus erat ei commune supplicium. » Ob eamdem causam ad locum, justitia reorum mortis condemnatorum destinatum perductus fuit, ut illum unusquisque malefactorem esse crederet: quia oblatus est, quia ipse voluit, libenter in hoc loco mori elegit, ut omnis generis delicta, quæ sibi assumpserat, expiaret: Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores. Lucas Brugensis ait³: « Pro noxiis et impiis Deo reconciliandis sese offerebat. Cæterum nihil obstitit loci fœditas, quin glorio-sum victoriæ suæ tropheum illic exerxit; neque fœtor cadaverum, quo minus suavis sacrificij ejus odor spiraverit per totum orbem et in cœlum usque penetraverit. » In hoc loco reorum supplicio destinato suspendebantur latrones, sagittis transfixebantur homicidæ, lessæ majestatis rei crucifigebantur, omnesque alii condemnati decollabantur. Et quia cadavera ut plurimum insepulta manebant, siquidem diuturno tempore vel in patibulo suspensa manebant, vel ad majus supplicium omni destituebantur sepultura, indeque siebat, quod per omnes montes hujus partes occisorum malefactorum cernebantur dispersa ossa et crania, sive calvariae. Merito igitur Redemptor noster inter haec mortuorum malefactorum ossa sanguinem suum fundere voluit, ut toti mundo manifestum faceret, se pro peccatoribus mortem oppettere⁴: Non enim veni vocare justos, inquit, sed peccatores. Dionysius Carthusianus hanc causam assignat, inquiens⁵: « Locum in honestum atque turpissimum elegit, in quo ipse mori voluit, ut nos ad empirei cœli splendidissimam mansionem feliciter transferremur. Projecerunt cadaver in sepulchrum Elisæ et revixit homo ille. » Enim vero quod homo aliquis vivens mortuos ad vitam revocari, hujus quidem varia habemus exempla: at vero quod cadaver aliquod in cineres redactum, mortuos vivificavit omnino rarum hoc est prodigium; ac proinde Scriptura id ipsum in Eliseo admiratur. Sed ecce tibi verum Eliseum, qui in monte Calvarie in medio putrefactorum cadaverum constitutus et mor-

¹ MATT., XXVII, 25. — ² THEOPH., in Marc. — ³ ORIG., tr. 35 in Matt. — ⁴ TOLET., in Joan. — ⁵ S. AUG., s. 71 de Temp. — ⁶ EPHES., v, 14. — ⁷ S. AUG., in Ps. III. — ⁸ S. ATHAN., de Pass. et Cruce. — ⁹ S. ANS., in Matth.

tem oppetens, universo generi humano vitam restituit, atque multa corpora in cineres resoluta, e sepulchris suis secum resurgere fecit¹: Multa enim corpora Sanctorum, qui dormierant; resurrexerunt et apparuerunt multis.

6. — Calvaria locum. Theophylactus ait²: « Traditio est, quæ a priscis Patribus usque ad nos venit, quod Adam illie sepultus sit. Dominus itaque qui lapsus, et mortem Adæ sanavit illie crucifixus est, ut unde principium mortis, inde et mortis destructio procederet. » Origenes pariter ait³: « Venit a me traditio quædam talis, quod corpus Adæ primi hominis ibi sepultum est, ubi crucifixus est Christus, ut sicut in Adam omnes moriuntur, sic et in Christo omnes vivificantur: ut in loco illo, qui dicitur Calvaria, locus, id est, locus capitis, caput humani generis resurrectio nem inveniat cum populo universo, per resurrectionem Domini Salvatoris, qui ibi passus est, et resurrexit. » Hæc opinio multos habet sui sectatores, ut Toletus asserit, referendo pro hac sententia sequentes SS. Patres Chrysostomum, Athanasium, Epiphanius, Cyprianus, Ambrosium, Augustinum, Euthymium et Theophylgium. Et quidem S. Augustinus in sermone quodam hac de re ita discurrit⁴: « Etiam hoc antiquorum relatione refertur quod et Adam primus in ipso loco ubi crux fixa est, fuerit aliquando sepultus et ideo Calvaria locum dictum esse, quia caput humani generis ibi dicitur, esse sepultum. Et vere fratres non incongrue creditur, quia ibi erectus sit mensicus, ubi jacebat ægrotus. » Unde juxta hanc opinionem, Adæ adaptari poterant sequentia Apostoli verba⁵: Surge qui dormis, et exsurgere a mortuis, et illuminabit te Christus. S. Augustinus ait⁶: Et continget te Christus. Consideratione quoque digna est auctoritas S. Athanasii, qui hanc opinionem tanquam veram his verbis asserere videtur⁷: « Non alibi patitur, neque in alio loco crucifigitur, quam in Calvaria loco, quem Magister Hebreorum dicit sedem esse sepulchri Adæ; ibi enim post maledictionem eum humatum esse asseverat. Quod si ita res se habet, miror ejus loci genium, et proprietatem, cœntrum enim erat Dominum, cum vellet revocare primum Adam, in eo loco pati ut illius abolito peccato, ab universo ejus genere illud profligaret. » S. Anselmus contrarium sustinet opinionem, inquiens⁸: « Si quis autem dicere voluerit ibi ideo Dominum crucifixum, ut sanguis ipsius super Adæ tumulum stillaret; interrogemus eum, quare et alii latrones in eodem loco crucifixi sunt? Ex quo appareat, Calvarium non sepulchrum primi hominis, sed

« locum significare decollatorum, ut ubi abundavit « peccatum sederabundaret gratia Dei. Adam vero « sepultum juxta Hebron legimus in libro Iesu « Nave. » S. Thomas auctoritat¹ S. Hieronymi innixus, eamdem opinionem in hæc verba tradit²: « Sicut Hieronymus dicit super *Mathæum* : Quidam « exposuit Calvariae locum in quo sepultus est « Adam, ideo sic appellatum quia ibi antiqui homi- « nis sit conditum caput, favorabilis interpretatio, « et mulcens aurem populi, nec tamen vera. Extra « urbem enim, et foras portam loca sunt, in quibus « truncantur capita damnatorum, et Calvariæ, id « est decollatorum sumpsere nomen. Præterea ibi « crucifixus est Jesus, ubi prius erat area damnato- « rum, ut ibi erigerentur vexilla martyrii. Adam « vero sepultum juxta Hebron, et Arbee in Jesu « filii Nave volumine legimus. Magis autem Jesus « crucifigendus erat in loco communis damnatorum, « quam juxta sepulcrum Adæ, ut ostenderetur, « quod crux Christi non solum erat in remedium « contra peccatum personale ipsius Adæ, sed etiam « contra peccatum totius mundi. » Hanc pariter « opinionem S. Paschasi diffuse defendit. »

DISCURSUS IX

CHRISTI CRUCIFIXIO PER VARIAS PONDERATIONES EXAMI-
NATUR.

IDEA SERMONIS.—1. Quare tam paucis verbis sacri Evangelistæ Christi crucifixionem descriperint. — 2. Denudatio Christi ante crucifixionem fuit cum magno pudore et dolore. Dolor in extractione vestium et in dirissima affixione Crucis. — 3. Discurritur de modo crucifixionis. — 4. Discurritur numerus clavorum. Christus in cruce suspensus maximum dolorem passus fuit in ossiculis pectoris. — 5. In erectione crucis dolores acerbissimi Christi renovati fuerunt. — 6. Quænam dolores Christi crucifixi reddiderint acerbiores præ aliis — 7. Christus ut peccata nostra lueret, clavis confixus fuit.

Crucifixerunt eum. Joan., xix, 18.

1 — Tametsi sacri Evangelistæ in recensendis aliis passionis periodis, easdem per multas late explicarent circumstantias, attamen quando ad enarrandam pervenerunt crucifixionem, quæ præcipuum est hujus funestæ tragœdiae mysterium, adeo paucis verbis sunt usi, ut brevissime rem totam expedierent. Et quidem S. Matthæus ait³: *Postquam crucifixerunt eum. S. Marcus ait⁴: Et crucifigentes eum. S. Lucas cum S. Joanne solum dicunt: Et crucifixerunt eum. Unde S. Bernardus ait⁵:* « Sed inter cetera Evangelica scripta, quæ admiringatione animum meum pulsant, hoc potissimum est, quod tantum; et tanti hominis crucifixionis mysterium, duntaxat cum serie prætermissa, so-

¹ S. THOM., *ib.* — ² MATT., XXVII, 33. — ³ MARC., XV, 24. — ⁴ LUC., XXIV, 20. — ⁵ S. BERN., *t. I, s. 13.*

« lum edicitur factum. Non tamen absque occulto « mysterio ille modus ab omnibus Evangelistis ex- « tit prætermisso, de quo tutius quam ipsi ne- « mini crederemus. Quod quidem arbitror factum « esse, aut quia vulgata notitia, qua sic damnati « exitio tradebantur, temperavit manum, ne in- « sererent in Scripturis crucifixionis modum, aut « ne videantur Evangelistæ succumbere verbis: « Seu quia Spiritus Sanctus sic breviter scribi vo- « luit, ut pia consideratio non expressa per atra- « mentum, pia meditatione ad meritum fidelium « remaneret. » Nonnulli contemplativi Evangelistæ nequaquam ausos fuisse dicunt, saevitatem et crude- « litatem adeo atrocem, qualis in Christi crucifixione intervenit, distincte referre, vel non habuisse, aut excogitare potuisse verba, quibus tam horrendi crudelitatis actus exprimerentur. Maxime cum Sapientia Incarnata etiam in aliis mysteriis ita disposuerit, quod Spiritus Sanctus horum omnium nobis declaraturus esset facti veritatem quoad substantiam, non vero quoad modum, quo facta fuerunt. Sic enim verbi gratia quoad Incarnationem Evangelista rem paucis expedit verbis, dicendo: *Et verbum caro factum est.* Similiter quoad resurrectionem solum ait: *Resurrexit: et quoad nativitatem solum dicit: Peperit filium, etc.*

2. — Cæterum vero veritatem facti Lucas Brugensis in hac verba describit⁶: « Ubi ad locum sup- « plicij ventum est, projecta est ab humeris Si- « monis crux in terram, et Simone abire permisso, « milites Iesu ante omnia detraxerunt vestes, prout « constat ex eorum partitione, nudaveruntque eum, « qui cœlum stellis, et terram fforibus vestit. Talis, « inquit Ambrosius (*lib. 10 in Lucam*) ascendit « crucem, quales nos auctore Deo natura formavit « qualis in Paradiso homo primus habitaverat, talis « ad paradisum homo secundus intravit. Sed non « sine pudore et dolore nudatus est. Dolor ex eo « fuit, quod plagæ toto corpore acceptæ refri- « rentur, dum enim vestes saucio corpori, et con- « creto sanguini inhærentes, vi abstractæ sunt, « renovata sunt vñlera, non minori cum dolore « quam fuerant inflicta. » Blosius hac de re ita meditatur⁷: « Quando in loco Calvariae nudatus es, « plagæ tuæ ex vestimentorum detractione inno- « vatæ fuerunt. O quam atrocem cruciatum susti- « nuisti. » Porro corona spinea in capite ejus relicta fuit; quamvis alii illam simul cum ueste inconsutili depositam fuisse existim, postea tamen majori cum violentia et impetu capiti impres- sam. Certum nihilominus est, salvatorem cum hac corona fuisse crucifixum. Lucas Brugensis ulterius progreditur, dicendo: « Denudatus Jesus, sed re- « licta corona spinea, humili deinde prostratus est, « et supinus super crucem jacentem extensus. Nam

⁶ LUC. BRUG., *in Matt.* — ⁷ BLOS., *Exerc. quot. med*

« quamvis sentiant quidam, in cruce erectam « sublatum fuisse, quo modo multi alii crucifixi « leguntur; tenendum tamen est, eos præsertim in « erectam crucem sublatos fuisse, qui in cruce « ante constitutam et erectam, quam de ipsorum « capite ageretur, eo scilicet fine, ut sotibus esset « terrori (prout fit etiam hodie) acti fuere, sed eos, « qui suas ipsorum cruces attulerunt ad suppliciū « locum, opportunissimum, et commodissimum « fuit, prostratos supinos jacenti cruci affigere. » S. Anselmo, ut videre est in dialogo de Passione, B. Virgo revelavit, dicens: « Deposuerunt crucem « super terram, et eum desuper extenderunt. » Inter alia Redemptoris nostri merita, Apostolus ejus quoque in mortem usque recenset obedientiam, dum ait⁸: *Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Tametsi enim ipse Deus ille esset, cui omnis creatura illius potentiae reddit tributum, quæ a Theologis per terminos scholasticos appellatur obediens, attamen in passione sua ipsem lictoribus, et crucifixoribus suis obedientem se exhibere voluit, quando « Redemptore nudato, » ut B. Laurentius Justinianus ait⁹, « illum supinum super Crucis stipitem posuerunt. » Porro de B. Veronica de Binasco P. Bollandus ita scribit¹⁰: « Dixit virgo Veronica, « crucem, quæ magnæ molis erat, in terra positam « juxta Salvatorem se vidisse, supra quam se ex- « tendens Salvator, renibus ligno haerentibus bra- « chia lubens expandit. Tum circumdederunt eum « canes multi, et tauri pingues super eum os suum « aperiebant. » Lucas Brugensis cruciatus, quibuscum Redemptor noster ad crucis patibulum affixus fuit, hisce verbis delineat¹¹: « Jam jacentis in cruce « Jesu, manus, pedesque vi magna tenuerunt impii « milites, aut potius funibus adstrinxerunt cruci, « veriti, ne præ dolore, quem in fixione ipsa sen- « surus esset, disjiceret universum corpus, et fixio- « nem impediret. Tametsi id facturus non esset, qui « sponte seipsum tradebat. Deinde vero brachiis « utrimque, ut nervus in arcu, extensis (ita tamen « ut corpus maneret in æquilibrio stateræ crucis) « palmæ manuum adhibito malleo ferreis clavis « inquam, acutis dicam, an, quæ vulgi opinio est, « obtusionibus, ut eo gravior esset cruciatus, quo « perfossio difficilior. » Inter alias B. Angelæ de Fulginio meditationes, in hæc verba prorupisse legitur¹²: « Cogitabam de magno dolore, quem « Christus sustinuit in cruce, et cogitabam de illis « clavis, de quibus audiveram dici, quod clavi illi, « de manibus et pedibus carnem portaverunt intus « in ligno, et desiderabam videre vel saltem illud « parum de carne Christi, quam clavi illi porta- « verunt intus in ligno, et tunc habui tantum do-

⁸ PHILIPP., II, 8. — ⁹ B. LAUR. JUSTIN., *de Triumph. Chr. agon.* — ¹⁰ BOLL., 12 jan., f. 92. — ¹¹ LUC. BRUG., *ib.* — ¹² BOLLAND., 4 jan., fol. 201.

« lorem de illa pena Christi, quod non potui stare « in pedibus. » Blosius patientem Salvatorem devo- « tis hisce affectibus affatur¹³: « O quam atrocem « cruciatum sustinuisti, quando delicatæ manus « tuæ, atque uncontaminati pedes tui duris clavi « cruci affigebantur, et quando membrorum tuorum « compages solvebantur! O quanta charitatis sua- « vitate manus, et pedes obtulisti ut perforaren- « tur. » B. Veronicaæ revelatum fuit quod sequitur¹⁴: « Acceptis clavis, cum foramina crucis a fabro facta « longius distarent, et manibus et pedibus pertingi « non possent, fune brachia, manusque circumli- « gaverunt, diuque trahentes, compage corporis « soluta enodarunt, ac præcipue ossa humeris « haerentia, collisa loco naturæ cesserunt. Clavo « primum manum dexteram cruci affixerunt: « deinde sinistram malleis perstrepentibus, veluti « si trabes jungeretur. Id pariter egere circa pedes « Quamobrem omnia Salvatoris membra locis na- « turæ divulsa sunt. » Huic revelationi consonat illa, quam B. Virgo S. Anselmo in hæc verba fecit¹⁵: « Incutiebant primo unum clavum adeo spissum, « quod tunc plene sanguis non potuit emanare, ita « vulnus clavo replebatur. Acceperunt postea funes « ettraxerunt aliud brachium filii mei Jesu, et « clavum secundum ei incusserunt. Postea pedes « funibus traxerunt, et clavum acutissimum incu- « tiebant, et adeo tentus fuit, quod omnia ossa sua « et membra apparebant, ita ut impleretur illud « Psalmi: *Dinumeraverunt omnia ossa mea.* » Dionysius Carthusianus in Lucam scribens, hanc eamdem omnium Christi ossium divulsionem in hæc verba considerat¹⁶: « Hoc diligentissime debe- « mus perpendere, quam dolorosissima fuit Christo « violentissima illa corporis sui saneti in cruce dis- « tensio, ita quod ossium ejus solvebatur compago. « Nullum membrum in naturali, aut pristino loco, « seu situ permansit, et nervi disrupcebantur. » Taulerus de hisce clavis ita scribit¹⁷: « Grandis « ille, et obtutus clavus, vi multa per nervos, « venas, et ossicula, quæ in manibus concurrunt, « ineffabili cum cruciatu adgebatur. » Et paulo post subdit: « Alteram quoque manum ad foramen « in cruce effossum itidem perforandam pertraxe- « runt, sed quia procul aberat foramen, et Christi « corpus frigore, sanguinis effusione, et poenis antea « perpessis, non parum contractum erat, manum « rigido fune extenderunt. » 3. — Porro Lucas Brugensis de pedum crucifi- « xione in hæc verba scribit¹⁸: « Pedes extrahentes, « totumque corpus tendentes in diversum, ex « confixis manibus non sine crudeli artuum om- « nium luxatione, forte etiam manuum laceratione « convexum utriusque pedis trajecere duobus clavis

¹³ BLOS., *ib.* — ¹⁴ BOLL., *ib.* — ¹⁵ S. ANSEL., *in Dial.* — ¹⁶ DION. CARTH., *in Luc.* — ¹⁷ TAULER., *de Pass.* — ¹⁸ LUC. BRUG., *ib.*